

ZASTĘPCA
DYREKTORA GENERALNEGO
SŁUŻBY WIĘZIENNEJ

BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH

WPL. 2019 -08- 06

ZAL. .... NR .....

RPW/47648/2019 P
Data:2019-08-06

Warszawa, dnia 1 sierpnia 2019 r.

BP.055.7.2019.AZD/JK

Pan
Adam Bodnar
Rzecznik Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77, 00-090 Warszawa

Stanowienie Rzecznika!

W nawiązaniu do pisma IX.517.1702.2017.TRo z dnia 10.07.2019 r. dotyczącego wydłużenia terminu składania wniosków o uznanie osoby za stwarzającą zagrożenie, uprzejmie informuję, iż *Ustawa z dnia 22 listopada 2013 r. o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób* nie nakłada na dyrektorów jednostek żadnego terminu składania wymienionych wyżej wniosków, co oznacza, iż zgodnie z jej zapisami dyrektorzy mogą złożyć taki wniosek w dowolnym momencie uwzględniając oczywiście czas niezbędny do jego rozpatrzenia.

Uprzejmie pragnę zaznaczyć, że podawane przez Pana Rzecznika argumenty za wydłużeniem terminu składania wniosków takie jak: czasochłonność opinii przygotowywanych przez biegłych, brak jednomyślności u biegłych, a także potrzeba dogłębnego zweryfikowania przesłanek uznania skazanego za osobę stwarzającą zagrożenie w myśl ustawy dotyczą również dyrektorów jednostek penitencjarnych i wszystkich specjalistów prowadzących oddziaływania terapeutyczne. Oni również potrzebują czasu na szczegółową i wszechstronną analizę sytuacji osadzonego, czemu niejednokrotnie towarzyszą wątpliwości, a także odmienne zdania osób pracujących ze skazanym. Oddziaływania prowadzone wobec skazanych zakwalifikowanych do systemu terapeutycznego stanowią proces i w każdym jego momencie pacjent ma prawo do zmiany. Uwzględniając tę dynamikę w pracy terapeutycznej zawsze mogą się pojawić nowe okoliczności, przesłanki przemawiające za występowaniem, bądź nie, z wnioskiem o uznanie osoby za stwarzającą zagrożenie. Służba Więzienna nie może pozostawać bierna wobec zdarzeń, zachowań osadzonych oraz informacji, które wpływają na ich temat w okresie późniejszym niż osiem miesięcy przed terminem końca kary.

Ponadto analizując tę kwestię należy uwzględnić sytuację osoby pozbawionej wolności, a nie tylko procedury prawne. Skazany powinien być poddawany procesowi resocjalizacji, oddziaływaniom edukacyjnym i terapeutycznym do ostatniego dnia pobytu w jednostce penitencjarnej. Aktualna sytuacja powoduje, iż 8 miesięcy przed zakończeniem kary personel więzienny musi założyć, iż dalsze oddziaływania prawdopodobnie nie przyniosą już pozytywnych efektów. U osadzonego będącego podmiotem postępowania

wynikającego z ustawy z dnia 22 listopada 2013 r. po uzyskaniu informacji o złożonym wniosku dochodzi do zachwiania poczucia bezpieczeństwa i pewności, co do swojej przyszłości. Najczęściej wiąże się to z utratą motywacji do dalszej pracy nad sobą pomimo, iż decyzja sądu nie musi skończyć się orzeczeniem o umieszczeniu w Krajowym Ośrodku Zapobiegania Zachowaniom Dysocjalnym. Dalsze wydłużanie tego okresu budzi kolejne dylematy etyczne i jest szkodliwe z punktu widzenia możliwości realizowania wobec skazanego Indywidualnego Programu Terapeutycznego.

Po wejściu w życie ustawy z dnia 22 listopada 2013 r. uwzględniając interesy wielu osób i instytucji, w tym sądów, policji, biegłych sądowych, za rozsądny termin na rozpatrzenie wniosku uznano okres 6 miesięcy przed końcem kary pozbawienia wolności. Na skutek m. in. informacji z Sądu Okręgowego w Gdańsku, w dniu 17 lutego 2015 r. termin ten został wydłużony poleceniem Dyrektora Generalnego Służby Więziennej zawartym w piśmie BIS-073-25/15/766 i określony na 8 miesięcy przed zakończeniem kary. Decyzja ta podyktowana była chęcią umożliwienia sądom procedowania spraw bez presji czasowej, gdyż jak wspomniano sama ustawa nie nakłada takich terminów na dyrektora jednostki penitencjarnej. Jest to kompromis wypracowany przez osoby i instytucje biorące udział w procedurze opracowania wniosków o uznanie za stwarzającego zagrożenie. Służba Więzienna stoi więc na stanowisku, że niehumanitarnym byłoby, uwzględniając okresowe i lokalnie pojawiające się trudności instytucji, pozbawiać skazanych szansy i motywacji do pracy nad sobą już 1,5 roku przed zakończeniem odbywania kary.

Ponadto należy odpowiedzialnie stwierdzić, iż w niektórych przypadkach nie będzie możliwe (z uwagi np. na informacje wpływające do jednostki o skazanym, niski wyrok orzeczony przez sąd itp.), aby przy składaniu wniosku o uznanie za osobę stwarzającą zagrożenie w trybie ustawy z dnia 22 listopada 2013 r. zachowano termin 8 miesięcy. Jednocześnie pracownicy oddziałów terapeutycznych i dyrektorzy jednostek dokładają wszelkich możliwych starań, by termin o którym mowa zachować, a Centralny Zarząd Służby Więziennej monitoruje sytuację i stale przypomina o konieczności dochowania staranności w tym zakresie

Jednocześnie informuję, iż na koniec II kwartału 2019 r. skazanych z zaburzeniami preferencji seksualnych przebywających w oddziałach terapeutycznych było 380. Aktualnie, tj. na dzień 26 lipca dyrektorzy jednostek zgłosili, iż planują wystąpić wobec 8 skazanych z wnioskami o uznanie osoby za stwarzającą zagrożenie.

Wyk. w 2 egz.:

1 – adresat

2 – a/a

BP-P-1837-2019/39240

Handwritten signature: *[Signature]*
Official stamp: DYREKTORA GENERALNEGO SŁUŻBY WIĘZIENNEJ
17th Główny Zarząd Służby Więziennej